

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egyes évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hétre 1 „ — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos pelit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetések alk. szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj ma
den külön beiktatásért 30 kr.

Választóinkhoz!

Feküdtem betegen, de nem pihen-
tem, kora reggeltől késő estig dolgoz-
tam pártunk ügyén! Pártunk ügye a
a haza ügye, ha ezt nem hinnők, nem
emeltük volna fel erős kézzel zász-
lónkat.

Feküdtem betegen és máris a rá-
galom kopogtatott ajtómon: beteg-
nek lenni okavan — sutlogta
és csodálom, hogy azok, kik a sutto-
gást hallották, nem sülyedtek a föld
alá szégyenükben, mint magyar em-
berék.

De hiába sutlogott a rágalom, a
jó isten megsegített, jobban vagyok, két
nap óta felkelhettem súlyos betegágyam-
ból, nehezen fogom még birni bár, de
mégis utra kelek.

Megyek kötelességemet teljesíteni
még lábadozón; hiszem, hogy a küz-
delem alatt egészen meggyógyulok.

És most e lap hasábjain ismét hoz-
zátok szólok, függetlenségi választók!

Tíz év óta nem volt és tíz évig
nem lesz oly fontos választás mint ez,
melyre készülünk.

Páratlan alkalom a magyar ember
számára; többnyire a hazafiság áldo-
zatba kerül, az önzés, az önérdék hát-
térbe kell, hogy szoruljanak e szent ér-
zelem előtt.

Most az önzés és az önérdék csak
ugy nyerhetnek kielégítést, ha megtesz-
szük honfiai kötelességünket.

Azok a képviselők, kiket ez alka-
lommal felküld az ország, a felett lesz-
nek hivatva határozni, hogy Magyaror-
szág megújítsa-e ujabb tíz évre gyar-
mati helyzetét Ausztriával szemben, —
vagy pedig megszerezze önállóságát az
anyagilag téren! Legyen önálló vámterü-
lete, kössön önállóan kereskedelmi vám-
szerződéseket a külfölddel.

Az önálló vámterülettel megvéd-
hesse a magyar mezőgazdaság és a
magyar ipar terményeit.

Az önálló nemzeti bankkal rendez-
hesse mezőgazdasági, ipari- és kereske-
delmi hitelügyeit.

A külállamokkal kötendő szerző-
désekkel utat nyisson a magyar mező-
gazdaság és ipar terményeinek.

Ha ez meg lesz, akkor az ország-
ban jólét lesz, és a vámjövődlem oly
nagy összeggel fogja gyarapítani a
kincstár bevételét, hogy az adókat, az
adók legterhebbjeit, tetemesen
le lehet majd szállítani.

Láthatja tehát a magyar választó,
hogy önérdékét mozdítja elő, ha meg-
teszi honfiai kötelességét, mely azt pa-
rancsolja minden magyar embernek, —
hogy igyekezzék hazáját független ön-
álló állammá tenni.

De egy másik kérdés felett is fog-
nak szavazni a megválasztott képvise-
lők, a kvóta felemelésének kérdése fe-
lett, vagyis a felett, hogy mily százalé-
kát a közös költségeknek viselje Ma-
gyarország?

A függetlenségi és 48-as párt nem
ismer kvótát; elve az, hogy ne legyen
közös ügy, tehát ne legyen kvóta.

De minthogy tényleg van, köteles-
sége meghátráltatni azt, hogy a kvóta
felemeltessék és így az országra na-
gyobb teher ne rovassek.

Ezzel is a függetlenségi párt a
magyar választópolgár anyagi érdekeit
védi.

De nem szeretem az anyagi ér-
dekre fektetni a fősúlyt; a hazafiságra
kell azt fektetni! A magyar ember le-
gyen első sorban hazafi, mert: A h a z a
m i n d e n e l ő t t!

Kossuth Ferencz.

KÜLFÖLD

Szakadás az angol liberális pártban.

Rosebery megtartotta azt a beszédét, melyet
Ellyshex irt levelében bejelentett s hogy ennek
következménye nem lesz más, mint a liberá-
lis párt kettéválása, az kétségtelen. Nem Ro-
sebery egyénisége az, amelyek kedvéért a whig
párt egy része elszakad Gladstone-tól, hanem
az az egészséges külpolitikai program, amely
Rosebery nevéhez fűződik. Mikor a harminczas
években az angol parlamentben a liberális és
konzervatív párt megalakult, a külpolitikában
alig különböztek s ez az együttthaladás meg-
maradt egész addig. — míg Gladstone
a kormányra nem jutott. Gladstone volt az
első, a ki a liberális nevet olyan absztrakt ér-
telemben magyarázta, hogy az mint aktív po-
litikai elv be sem válhatott s az a betegesség
vitt humanizmus, melyet Gladstone az ellenzék
pádjain a külügyi bonyodalmak elintézésében
követelt, megvalósíthatatlannak bizonyult.

Gladstone nem is ragaszkodott sohasem
a külügyi tárcahoz s minden külügyi siker,
amely az angol zászló osztagyészül jutott az

ő politikai pályája alatt, másnak a nevéhez
fűződik. Ezt Gladstone tudta, de volt benne
elég hazafiság, hogy ne irigyelje. Mikor utoljára
hivta meg őt a királynő kegye Anglia minisz-
terelnöki székébe, az első feltétele az volt,
hogy Rosebery vegye át a külügyek vezetését.
Érezte nagyoz jól, hogy az ő külügyi politiká-
ja Angliának sem előnyére, sem dicsőségére
nem válnék s legyőzve érezné hiúságát. Ro-
sebery vette maga mellé, a kiról tudta, hogy
közelebb áll Salisburyhoz, mint ő. Salisbury
külpolitikájának Gladstone mindig nagy tisz-
teleje volt s Rosebery révén az ő támogatásu-
kat is meg akarta nyerni.

Addig, míg Rosebery csak külügyminisz-
ter volt, a liberális párt olyan szilárd volt, e
minő harmincz év óta nem, mert hívei közé
tartoztak azok is, a kik Gladstone belpoliti-
kájának hívei voltak s azok is, a kik Rosebery
külügyi politikájának kedvéért meghocsátó ták
Gladstone-nak a Home-Rule Bilt. De mikor
Gladstone az ir partikularizmsért folytatott
küzdelmébe belefáradt s az egész terhet, mely
egy alapjában ellenszenves törvényjavaslat
megvédésével együtt jár, az ő vállaira huri-
totta, egymásután szöktek meg a habozók a
liberális táborból s egy napon Rosebery azon
vette magát észre, hogy egyedül van Gladstone
sokkal össze nem tartozóbb elemekből alkotta
meg a maga többségét, semhogy ez a szét-
huzó tábor az első komoly ütközet elől meg
ne szökjek.

Rosebery, a kinek a belpolitikában is
nagy terve voltak s a ki a felsőház ellen
ugyszólván a késhegyig menő küzdelmet indi-
tott kénytelen volt Gladstone örménybarát
tulzásainak engedni, hogy őt és személyes
pártját teljesen el ne idegenítse magától s ez
volt bukásának az oka. A saját híveit elveszi-
tette a nélkül, hogy Gladstone-t a maga tábo-
rába tudta volna ismét átcsalni. A miniszte-
rium vezetéséről leköszönt s megtartotta a
maga számára a liberális párt vezéri tisztét.

Hogy soha, még miniszterelnök korában
sem volt vezére a pártnak, azt mindenki tudja.
Hogy magában a liberális pártban is voltak
és pedig meglehetősen számban kik Harcourtot
alkalmasabb politikusnak tartották a vezér-
ségre, mint őt, az nyilvánvaló volt mindig.
Nem kellett tehát több, mint az, hogy az agg
Gladstone ismét a maga szárnyai alá hivo-
gassa a liberális pártot s ez azon három részre
szakad, Gladstoneval, Harcourttal és Roseber-
ryvel az élen.

Az angol politikai életre ennek okvelel
nagy befolyása lesz. A konzervatív pártban is
nagyon sok whig párti van, a ki csak azért
csatlakozott annak idején Salisburyhez, hogy
Angliát Gladstone ir politikájától megmentse.
Ezeknek ezután mar semmi sem fog utjukban
állani, hogy Roseberyyhzz csatlakozzanak. Két-
ségtelen ugyanis, hogy Rosebery a tegnapi
edinburghi beszédével provokálni akarja a
pártot, hogy válaszson, kihez csatlakozik,
hozzá, vagy Gladstonehoz.

A választás valószínűleg Roseberyyre fog
esni.

Könnyű átlátni Gladstone terveit. A 87
éves politikus még mindig nem akar vissza-
vonulni s most ismét fáj a szive a miatt, hogy
mandátumot nem vállalt.

Minden alkalmat fel akar használni arra
hogy harcztat a Salisbury-kormányval szem-
ben felvegye s a törökök ellen magindított
agifációjával ismét visszazerezze azt a nép

szerűséget, a melyet az ir-javaslatával élveztetett. Gladstone ambícióit tekintve, épen nem lehetetlen, hogy a Salisbury-kormány megbuktatására törekszik. Ha Harcourt nem agítalna Rosebery ellen, akkor Gladstone kudarcza kétségtelen volna, de ha Harcourt folytatja is bomlasztó munkáját, abból sem Gladstonenak hanem csakis Salisburyynak lesz haszna.

Anglia pedig a keleti kérdésben visszatér a helyes utra, s nem fog idétlen örménybarátságával elszakadni a hatalmaktól. A hatalmakkal való együttműködés a célja Roseberynek is, Salisburyynak is, s ha Rosebery teljesen kiválik is Gladstone pártjából, még mindig nagy tábor lesz a követője, mert Salisbury pártjának egy része is átpártol hozzá.

A választások.

Sorakozunk!

Debreczen, okt. 13.

Debreczen sz. kir. város független érzelmi választé polgáraihoz intézzük e néhány sort.

Bánffy Dezső báró idő előtt felosztatta az országgyűlést és elrendelte az általános választásokat.

Az ország összes választó kerületeiben megindultak a választási mozgalmak.

Mindenik politikai part szervezkedik és készül a döntő ütközetre.

Ha valamikor, úgy éppen a jelen alkalommal áll be szüksége annak, hogy Magyarország független érzelmi polgárai komolyan vegyék fontolóra, úgy a fenforgó körülményeket, valamint az összes esélyeket, melyektől a választási harc kimenetele függ.

Ha valaha, úgy épen most van oka a nemzetnek komolyan határozni a felett, hogy tovább is törje a szabadelvű párt s az annak kebeléből alakult kormányynak egyre vesze-

delmesebbé váló uralmát, vagy pedig kezébe vegye a saját sorsa felett való intézkedés jogát és maga döntsön jövője felett.

Ez a jövő most a nemzet kezében van. De az ő kezében van a döntő elhatározás joga is.

A miképen él a nemzet e fontos jogával, a szerint fog sorsa alakulni a közel jövőben.

Bánffy Dezső és pártja már bebizonyították, hogy a nemzet igaz javait készek áruba bocsátani az osztráknak csak azért, hogy a hatalmon magukat még ez áron is továbbra fenntarthassák.

Minden törekvésük arra irányul, hogy az új választások után még az eddiginél is nagyobb számú és még engedelmesebb többséget toborozzanak össze a végből, hogy a közösügyes szükségletek terhéből az eddiginél nagyobb hányadot rakhassanak a nemzet vállaira, s ezzel a nemzet adófizető polgárait terheljék meg.

Ez az intenzio teljesen kétségbevonhatatlan lévén, azt hisszük, minden igaz magyarnak arra kell törekednie, hogy Bánffy-nak és az őt támogató osztrák pártnak ez a veszedelmes törekvése megfussuljon.

Erre most kínálkozik az alkalom.

Olyan képviselőket küldjünk az újra egybehívott országgyűlésre, a kik nem fogják Bánffy Dezsőt és pártját e hazaelenes törekvéseiben megsegíteni.

Mint hogy pedig a szabadelvű párt egész programja abban kulminál, hogy a jelen kormányt és annak politikai rendszerét támogassák — a nemzet igaz érdekei mellett buzgólkodó igaz hazafiak könnyen beláthatják, hogy a nemzet sorsán csak úgy lesz segítve, ha mennél több ellenzéki pártállású férfit juttat a parlamentbe, a kik tiltakozzanak a hazaárulás politikája a jelen kormányzati rendszer ellen.

Ott nevet Itália kék egében, ott mélez az alföld rónaságán. életuntá tesz Albionban, hideggé fent a magas éjszakon s a szenvedélyek dagályával a restség apályát váltogatja a forró ég alatt.

S láthatatlan, de még erősebb karok nyulnak ki felénk abból a másik dicsőbb világból, melynek csak alapja a föld s keretje a nagy természet, melyet a századoknak viharja alatt jó es balsorsban egyformán osztó, egy nemzeté összeforrott népcsaládok közös intézményeiből, közös törekvéseiből, dicsőségeiből, gyászából, örvendetes és bánatos emlékeiből alakul s mely együvé forrasztja mindazokat, a kik egy ég és egy törvény alatt élnek s mely mi így hívunk, hogy **édes magyar hazá**, — mások, hogy **bazánk**, s mindnyájan így: **Népek nemzetek, emberiség, a nagy világ.**

Ennek a világnak a története lez a tárgy, a melylyel mi ez iskolai év első felében foglalkozunk. Azzal sem a mesés ósidőktől, hanem csak a legújabb kortól kezdve. Megfelelően a századvégi időhöz, melynek fiai vagyunk, csak annyit ölelünk fel belőle, a mennyi szükséges ahhoz, hogy megérthessük, mi mozgatja az emberiséget, mi dobogtatja szívét? mi a vágya? mik szenvedései, s mely cél felé törekszik? Vizsgáljuk az országgá alakult népcsaládokat s időt, melyet kiinduláspontul felveszünk, egész oapjainkig kinyujtva, úgy tekintjük, mint egy végtelen bonczoló asztalt, melyen élve élettelelen, a népek, nemzetek életében nyilvánuló örök igazságokat töreksznünk felkeresni, azon igazságokat, melyek a föld szelleméből és a történelem lelkéből összhang-

Debreczen városában is megindult a politikai küzdelem.

Az osztrák párt immár meg is találta a maga embereit, és ezek érdekében minden eddig használt és újabban kitalált eszközt mozgásba hozták.

A központi iroda a legnagyobb szemérmelenséggel dolgozik. A hatalmi ország minden formájában érvényesül.

Az ellenzéki párt sem maradhat tétlenül. Egy igaz hazafi sem nézheti közönyösen azt a hazaelenes küzdelmet, melyet az ellentábor folytat.

Pártunk legközelebről szintén zászlót bont.

Számítunk minden független érzelmi polgárra, hogy ebben az elhatározó küzdelemben mellénk áll és velünk együtt védni fogja a nemzet igaz jogait és veszélyeztetett érdekeinket.

Pártunk most folytatja a szervezési előmunkálatokat.

Rövid időn kilépünk a küzdőterre és erős reményünk, hogy minden igaz hazafi megsegít a munkánkban és mellénk sorakozik.

Pártunk mindhárom kerületben állít jelöltet és minden vonalon felveszi a küzdelmet.

Előre is kérünk minden jó és igaz hazafit: álljon velünk csatasorba és segítse jelölteink ügyét diadalra!

Eljen a független Magyarország!

*

Egerban Szederkényi Nándor vasárnap tartotta beszámolóját a városházán. Elesen támadta a kormányt. A z e g y h á z i p o l i t i k a i r e f o r m o k a t — ügyszólt — azért nem szavazta meg, mert fölösleges terheket ró az úgy is a kimerült népre. — Lukács-pártiak küldöttsége holnap utazik föl Budapestre, följájanlani a jelöltséget a pénzügyminiszternek. Mindkét párt nagy erőfeszítéssel dolgozik.

zásba forrva elhatározzák a népek és nemzetek boldogságát és boldogtalanságát s irányt adnak magának az egyen küzdelmeinek is.

Ez igazságok nem mindig azonosak a hétköznapi életet, pártokat, nemzetiségeket mozgó népdogmákkal.

Gyakran egészen eltérők attól; annyira, hogy egészen a kijelentés csudas színű fényét öltik magukra s mint valami tulvilági reflektor fénykévéje, meglepő világításba helyezik a földi tárgyakat.

Megszoktuk a f a j i, e g y h á z i és n y e l v i egységeket, mint felbonthatatlan kötelekeket tekinteni.

E történelem világitásánál pedig azt látjuk, hogy a f a j i ö s s z e t a r t o z á s n á l erősebb a történeti mult hatása és a s z a b a d s á g v á g y, mely E l s z á s z t F r a n c z i a o r s z á g t felé hajtja, L e n g y e l o r s z á g o t halottaiból is feltámasztani kész.

A z e g y h á z i és n y e l v i érdeknél erősebb a n e m z e t i érdekek, mely a latin népeket egymástól elkülöníti, Olaszországot együvé kapcsolja s a szláv népeket soha egygyé forni nem engedi s mind ezeknél még erősebb az ö n f e n t a r t á s ö s z t ö n e, mely teljesen különálló fajokat, népeket és nemzeteket is összekapcsol.

Rokonszenvünk kíséri az egyént, a ki önállóságra tör, szemünk előtt folynak le a nemzetiségek és a társadalmi osztályok küzdelmei.

E világitásnál pedig azt látjuk, hogy az egyének, az osztályok s nemzetiségek érvényesülési törekvései mind-mind egy magasabb

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A történelem igazságairól.

Beközönő előadás a debreczeni ev. ref. főiskola akadémiájának történelmi tanszéken, 1896. okt. hó 5-án.

Tartotta: **Ferenczy Gyula.**

Uraim!

Előadásaimat egy kis bevezetéssel akarom megkezdeni. Erre indít az a körülmény is, hogy kölcsönösen kezdetén állunk a pályának, a melyre indulánk s egy kis bemutató nem felesleges. De ezt ösztönöznek az őszi természetnek lelkesen átrezgő képei, a történelem nagy igazságai és saját lelkem is, s miért ne engednék unszolásoknak?

A vándor prókok milliói költöznek az enyhe őszi léghen, Elvágynak a hervatag vidékről, melyben a sárguló lomb halkán hull alá. Felhatolnak a kiemelkedő tárgyakra a legfelső galyakra és ágakra s onnét egy leuge szalon elrepülnek, elszáflnak messze-messze.

A nép ökönyálnak, boldogasszony fonálának nevezi a leuge fonált, a mely harmatot s a vetés alá elkészített földet csillogó selyemmel vonja be, de a mely csak akkor látható, midőn a nappal szemben nézi őket a szem.

Minket is láthatatlan, de erős kötelek kapcsolnak a röghöz, a melyen élünk.

Sajátszerű illat és erő árad a földből, a mely külön jellemet lehell az élettelen vidékbe, rányomja bélyegét a síkságra, a zordon hegyvidékre s mindarra, a mi ölen él, mozog.

Nagy-Perkátán vasárnap Nagy Gyula kerület eddigi függetlenségi és 48-as képviselője tegnap délelőtt mondotta beszámolóját Nagy-Perkátai községhez tanácsstermében a választópolgárok nagy lelkesedése mellett. A beszámoló után újra jelöltté kiáltották.

Zichyfalván vasárnap Daniel Pal, kerület volt képviselője tegnap tartotta itt beszámolóját, melyeknek hallgatása, után újra kiáltották jelöltnek.

Érsekújvárt vasárnap a szabadelvű párt tegnap nagy gyűlésén Crausz István nyitrai megyei alispánt kiáltotta ki jelöltjének.

Miskolczon vasárnap Szemeré Atilla, az I. kerület szabadelvűpárti jelöltjét Herman Ottó ellenjelöltje tegnap mondotta el programmbeszédét. Sokat ígért: szőlők rekonstrukcióját, a városnak szabad királyi városi címet stb.

Somorján A szabadelvű párt vasárnap Plachy Bertalan elnökletével megalakult és jelöltjének Petényi Vendel államvasuti főfelügyelőt kiáltották, szemben a nemzeti parti Sággy Gyulával. Holnap küldöttség készül Budapestre felajánlani Petényinek a jelöltséget.

Pécsett vasárnap a Pécs városi és megyei függetlenségi párt szerveződé gyűlésén a torna-csarnokban több, mint kétezeren voltak jelen, köztük Simonfay János, Esterházy János, Jeszenszky Ferenc megyeheli képviselők és Förster Aurél. Tíz órakor dörgő éljenzés fogadta a fővárosból érkező vendégeket, Eötvös Károlyt és Ugron Gabort kiknek jötte azt jelenti, hogy Baranyamegyében a függetlenségi kettő arnyalata együtt operál. — Előbb Eötvös Károly mondott nagyszabású beszédet utána Ugron Gábor beszélt leirhatatlan hatással, zúgó éljenzés közben. — Deután Ugron Gábor kiment Peterváradra Simonfay beszámolójára, Eötvös Károly pedig Pelérdre, Buzay Kálmán budapesti nagykereskedő kastélyába, a kit ma jó választó ünnepeken főként a jelöltség elfogadására.

Budapestben, a belvárosi kerületben vasárnap tartotta programmbeszédét báró Podmaniczky Frigyes, a VII. kerületben Morzsa nyi Károly. Az első kerületben Kasi Péter az Ugronista függetlenségi jelölt mondott beszédet; a VIII. ker. füg. pártja megalakult, a IX. ker. jelölt-

ségét elvállalta Tolnay Lajos, az eddigi képviselő.

Lőcsén a szabadelvű párt vasárnap egyhangulag Engelmayer József lőcsei kir. törvényszéki elnököt jelölte. Engelmayer jövő vasárnap tartja programmbeszédét.

Pankotán vasárnap az ottani függetlenségi Kossuth párt Székely Béla dr. fővárosi hírlapíró kiáltotta ki a világi kerület jelöltjének.

Kézdi-Vásárhelyt Molnár Józsiás vasárnap mondotta beszámolóját. Ujból jelölték.

Aradon vasárnap A szabadelvű párt népszerűülésén Hironymy Károlyt egyhangulag kiáltották képviselőjelöltnek. Tegnap nagy küldöttség ment hozzá Budapestre. Hironymy csüörtökön lejön Aradra és vasárnap mondja programmbeszédét. Ellenjelöltje még nincs.

Csongrádon Gajári Ödön a szabadelvű párt jelöltje vasárnap mondotta programmbeszédét, amelyben kijelenti, hogy a kvótát főleg mely oly mértékben, a hogy az ország teherbírása megengedi.

Keszthelyen vasárnap délután a néppárt nagygyűlést tartott, melyet Esterházy Miklós Moritz nyitott meg, aki bevezető beszédében hosszabban szólott a kvótáról. Utána Kálmán Károly tartott beszédet, kit akar a néppárt címle. Végül Zichy Nándor szólott a politikai helyzetről, mely után Esterházy 3 órakor bezárta a gyűlést. A néppárt jelöltje Esterházy Miklós Moritz. Részt vettek a gyűlésen Hunyady Imre gróf, Batthány Ernő gróf és a vidékbeli papság. — A gyűlés imán folyt le.

Kun-Szentmiklóson óriási lelkesedéssel fogadták Kossuth Ferenczet és a fülöpszállási kerület jelöltjét, Csávolszky Lajost. Száz husz kocsis kísért be Kossuthot, a ki nagy szabású beszédében fejtette ki partja programját, megen ajánva Csávolszkyt, a kinek megválasztása bizonyos. A lelkesedés a mely tegnap nyilvánkozott, kiörö volt.

Szolnoki függetlenségi és 48-as párt tegnap tartott értekezletét egyhangulag nagy lelkesedéssel Csávolszky Lajost jelölte.

Mezőtúron tegnap délelőtt tartotta beszámolóját és programmbeszédét

dr. Tóth János a mezőtúri választó-kerület vnt országgyűlési képviselője. A képviselő Turkevából jött Mezőtúrra 80 kocsis kíséretében A piaci téren Nyiry Pál pártelnök jelölte az összegyűlt közönségnek, hogy dr. Sóth János volt országgyűlési képviselő beszámolóját fogja tarlani átnyajtott egyszersmind neki a tegnap tartott függetlenségi és 48-as pártértekezlet jegyző könyvét, melyben a párt újból Tóth Jánost jelöli ki országgyűlési képviselőnek. Ezután Tóth János löpett az emelvényre, s előadván miket tett az emult országgyűlési ciklus alatt, megköszönte a párt bizalmát, elfogadta ismét a jelöltséget és szépen átgondolt beszédében fejtette ki programját a jövőre nevezve Azon időalatt míg a képviselő beszámolóját tartotta délelőtt 11 órakor a dr. Adam Sándor-féle és a szabadelvű párt tagjai értekezletre gyűltek össze a Dobogó vendéglő nagytermében körülből 106-an s egyhangulag elhatározták, hogy Wlassics Gyula közoktatásügyi minisztert léptetik fel képviselő jelöltül.

Abihari kerületben Rigó Ferenc Kossuth párti jelölt Tisza Lászlóval szemben

Dunavescsén egészen biztosra vehető gróf Benyovszky megválasztása, a ki a Kossuthpárt híve. Kossuth Ferenc a főlőpszállási kerületből ide utazott s itt és minden községben óriási lelkesedéssel fogadták.

Szalontai választókerületben a függetlenségi párt tegnap kijelölő ülésén Hentaller Lajosnak, a központi kijelölő bizottság kiküldöttjének ajánlatára Balogh László pártelnököt egyhangulag kiáltották jelöltnek.

Szegedi függetlenségi párt — mint már jeleztük, — az ottani második választókerületben újra Polczner Jenő ügyvédet, volt képviselőt jelölte nagy lelkesedéssel. A párt első kerületben is állít jelöltet gróf Tisza Lajossal szemben. Ezt a jelölő gyűlést hét óra tartják. A szabadelvű párt a II. választókerületben újra kísérletet tesz, tehát jelöltet állít. Pálffy Ferenc polgármester fiát, Pálffy Viktor tanácsnokot jelölte az értekezlet a II. kerületben.

Bárandi kerület Kossuth-párti jelöltje Illyés Bálint, a kerület eddigi érdemes képviselője, a ki ellen a szabadelvű párt gr. Korniss Károly odavaló birtokost léptette fel. Illyés mellett rendkívül nagy a lelkesedés s

egységbe olvadnak át, melyből az egy országban lakók közös tarsadalmi, a haza szent fogalma alakul, melynek polgárai egyformán közös boldogulás és önfentartás ércztörvényének hatása alatt állanak.

Ez ércz törvény azt tanítja, hogy a hazát melyen bölcsönk ringott és sirunk domborodni fog, szeretni nem idealismus, hanem életkérdés, nem felesleges jó cselekedet, hanem önmagunk iránti kötelesség; nem szertent: nem azabadság, hanem öngyilkosság és vétek.

Ez ércz törvény azt mutatja, hogy a föld talpunk alatt, a levegő, a melyet beszívunk, a vidék a melyen élünk, az intézmények tarsadalmi és állami intézkedéseinket szabályozzák, a mult, mely hátunk megett van, a jövőd, melyben reménykedünk, az egésznek szelleme, mely felénk árad és körülölel e gy el t ö r ü l h e t e t l e n jellegel ontá mindennire, ki egy ég és törvény alatt él, egy történetileg fejlődött hazának polgára, s ennek hatása alól nem vonhatja ki magát senki, sem egyén sem faj, sem egyház, sem tarsadalmi osztály.

A ki érvényesülni akar, csak ennek útján érvényesítheti magát.

A ki testi és lelki tehetségeit kifejteni akarja, csak ennek szolgálatában teheti.

A ki anyagi és szellemi boldogságot keres, csak annak körében találhatja fel.

Elő valóság a föld talpunk alatt és lelke van a törvénynek, alkotmánynak, az évezredek viharaiiban kipróbált intézményeknek s él uralkodik is nemzeti szellem, mely az egészét átál lengi.

S legyen bár a legnagyobb tehetség, mely szembe száll vele tarsadalmi osztály s faj, mely üdvét kivüle keresi, az uszó sorsára jut, ki folyton sorsa ellen törekszik s a legbravurabb mutatványral is csak erejét emeszti; hasonló a homok örvénybe vagy mély ingoványba került emberhez, ki a legnagyobb erőfeszítés után is csak mélyebbre süllyedez; a taposó malomba forgató rabszolgaéhoz, ki ha szinte működésre kényszeríti is a gépet, de erjének percznyi lankadásával, mely biztosan összezuhatik.

Nem mi, a hazának földje, mely anyyi népfajnak temetője lön s évszázadokig nem tört meg színén állandó birodalmat magyarok kívül; a sziklák és rónák a hármass bércz és négy folyam vidék királya ez integet felénk s az tett bizonyosságot arról az igazságról, hogy itt e földön más állam, mint a szabad magyar független állam, nem létezhetik.

A ki ennek bünyörébe lép az üdvöt talál, a ki megbontására lör, annak a sorsa kárhozat és elpusztulás.

De nem pusztán igazságok keresése a történelem feladata s a másik.

A mult igazolta örök törvényeken, a gyakorlati boldogulás megismert u'jain tul, a tudományos vizsgálódás szellemi formán felül, ott a szív is, mely ércz, s kegyelettel őrizi azok nevét alakját, kik az emberi szabadságnak bajnokai valának.

Szállongó pók fonalak a levegőben, szántó földön és a haldokló határon, juttassátok eszünkbe a szemfedőt, mely 47 év előtt a

nemzet szabadsága s a szabadság vértanuirára borula.

Magyar református és kollegiumunk nyiló virágo, magyar ifjak a kegyelet babérával övezzettek a 13 vértanu fájó emlékeit s áldozatok a hősknek kiknek találáról a honnak üdv fakadt!

A vándor pókok milliói költöznek a légben. Elvágynak a hervadt őszi tájról, melyben a lomb sapadtan hull alá. Felhatolnak a kiemelkedő tárgyakra, a galyaknak legfelső vége s onnét egy felbocsátott szalon elrepülnek, elszállnak messze, messze.

A nép ökor nyálnak, boldog asszony fonatának nevezi az ezüst szövetet, mely a harmatot s a föld göröngyén csillogó selyemre vonja be, de a mely csak a szebbe sütő nap fényén válik láthatóvá.

Minket is láthatatlan szálak csato'nek össe. Engem is, ki a történelemnek előadását mint elvástott tanár ez évvel kezdem, önöket is, kik pályájuk kezdetén legelső hallgatóim. Legyünk hát egyek a haza és szabadság szeretetben, az emberiség igazainak keresésében s a komoly kitartó munkában, melyet fölünk megkövetel az ezredévek forgása által megszentelt pillanat, pályánk s önboldogságunk is ez ős főiskola, melyet a tudomány, az emberiség s a haza érdekeinek oltárán állított a magyar református egyház s mely erős kötelességtudó nemzedékeket a jövőd reményeit s önöket is nevelve a hon megtartás nagy munkáira, virágozzék soká.

megválasztása minden fondorlat és presszió daczára is biztosra vehető.

A kunszentmártoni kerületben Toth Ernő 48-as jelölt ellen Hajdu József főszolgabíró lépett fel.

Gyulán Bartha Miklóst jelölték az Ugron-pártiak, míg a református vallásnak — mint a Békésmegyei Közlöny írja — csakis Kossuth párti jelöltre szavaznak. — A kormánypart jelöltje Terényi Lajos.

A margittai kerületben dr. Falussy Árpádot léptetik fel Ugron-párti programmal Orley Kálmán szabadelvű ellen.

A zelesteri kerületben Telegdi József a szabadelvűek jelöltje, ellenfele aligha akad.

A mocséki kerületben Goldis Józsefet léptetik fel s eddig még ellenfele nincs.

A hosszupályi kerületben a függetlenségi párt Major Péter n. léta lelkész, a kormánypart Fráter Barnabást jelöli. Major a népszerűsége a kerületben oly nagy, hogy megválasztása bizonyosra vehető.

Ráczkevény a kerület pesti alsójárásbeli, községei által tartott értekezletet. Földváry Miklóst újból képviselőjelöltté kiállította ki és meghívta, hogy választói körében megjelenjék.

Madarasz Imre a keregyesi választókerület függetlenségi és 48-as képviselő jelöltje ezen elvek kipróbált harczosa f. h. 6. 11-én tartotta meg Kunhegyesen és Madarasz programbeszédét. Mind a két helyen nagy óváczióval s lelkesedéssel fogadták. Hosszú s díszes kocsisor kísérte Keregyeről Kunhegyesre s Madaraszra. Több százra menő választó polgár hallgatta programbeszédét zajos éljenzés és helyeslés közt. Mind a két helyen fényes bankettet rendeztek tiszteletére. Ellenjelöltje nincs s a kormánypart valószínűleg nem is állít, miután e választókerület telnyomó része igaz függetlenségi s a kormánypart választók egy tekintélyes része is Madarasz Imrével szemben távol maradna a szavazástól. Madarasz Imre f. h. 18-án Kisujszalláson tart programbeszédét.

Hajdumegye a mult hóban.

(Saját tudósítókól.)

Debreczen, okt. 13.

Hajdúvármegye közig. bizottsága tegnapi hó 12-én d. e. 9 órakor tartotta rendes havi ülést gr. Degenfeld József főispán elnökelete alatt a vármegyeház nagytermében.

Az ülésen az állami és megyei hivatalok fejei terjesztették elő a mult havi közig. állapotáról szóló jelentéseiket, melyek közül az alsópáni, főorvosi és pénzügyigazgatósági jelentéseket a következőkben ismertetjük:

Alsópáni jelentés.

A közbiztonsági viszonyok az elmúlt hóban a vármegye területén felemlítésre méltóan csupán egy esetben zavartattak meg. Ugyanis Bagonya Márton kabai lakos két társát lelőtte az utcán. Fontosabb tüzesetről sehonnán sem érkezett jelentés. — A hasznos házi állatok egészségi állapota a lefolyt hóban is rossz volt, mert a sertésvész nem szűnt sőt terjedt s a mult hó 4-én már Józsa s a Sz. Györgypusztán is fellépett. Ezenkívül a száj és kórömfajás H. Dorogon a közgubán, H. Böszörmény határán és V. Péresen is fellépett. Járványosan lépett fel továbbá e betegség még Földesen, Tégláson és Szoboszlón. Az óvintézkedések mindentűt megtevétek.

A főorvosi jelentés.

A közegészségi állapot mult hóban az előző hónapokénál kedvezőbb volt, a meynyiben nagyobb számú születés és csekélyebb halálozás történt. Az uralkodó kór-jelleg hurutos, főleg az emésztő szervekre irányult s

leginkább a gyermek kort illette. Leggyakoribb halálókként csecsemők és gyermekek heveny bélhurutja szerepelt, ezenkívül vele született gyengeség, görcsök és öregégi kimerülés. A heveny fertéző kórok közül, roncsoló toroklob mely 6 községben uralkodott, vörheny, kanyaró, ritkábban a vérhas, hasi-hagymát, hólyagos himlő fordultak elő. Baleset két ízben, öngyilkosság 3 ízben történt. Idegen kéz által létesített erőszakos halál Kabán adta elő magát, hol egy földmivelő legény társát forgó posztolylyl agyon lötte.

Népesedési adatok:

A vármegye területén a mult hóban 573 születés történt 15 halva született vele számszámítva, elhalt 271 egyén szaporulat 287.

Pénzügyigazgatósági jelentés.

Befizetett egyenes adóban a mult hó folyamán 106,787 frt 37 és fel kr, hadmenetességi díjban 1977 frt, bélyeg jövedelmekben (Debr. város fogyasztását is beleértve) 16391 frt 41 kr, jog illetékben 1080 frt 07 kr, díj jövedelemben 93 frt 90 kr, dohányjövédékben a város fogyasztását is beleértve 60744 frt 86 kr, határvám jövédékben 4772 frt 92 kr, fogyasztás és ital adóban 23516 frt 67¹/₂ kr.

Törvényszék.

A vasutak közveszélyű megrongálása és egyéb büntettek.

Debreczen, okt. 13.

A kir. törvényszék büntető osztálya tegnapi egy olyan büntető ügyben tartott végtárgyalást, a melyről el lehet mondani, hogy daczára annak, hogy a büntető törvénykönyv 16. evel régebben van már eltelte léptetve, a maga nemében első és páratlan eddigelő judikatúrákban.

Az ügy tényállása röviden a következő:

Berger Vilmos b-ujvárosi nagybérlő még 1891. őszén összes répaterményét eladta a selypi cukorgyárnak, métermázsáját 90 krajával B-ujvároson feladva. A gyár a répa átvételével Schweitzer Márton nevű hivatalnokát bizta meg, ki a helyszínen megjelenve, úgy akart érdemeket szerezni a gyár igazgatósága előtt, hogy az egyszer megrakott és már megmázszált waggonokra azoknak a hidmérlegről történt letöltése után még waggononként 15-20 métermázsára répat rakatott fel és hogy a turpisságra könnyen rá ne jöjjenek, a waggonok oldalán levő s a raksulyt jelző számjegyeket kijavította, illetőleg meghamisította; csak hogy ezt a legjobb rendőrség: a v. é. l. t. n. csakhamar felfedezte és Schweitzer Márton, mikor turpissága kiszült, eddigi hibáit avval tetézte, hogy a nála házkutatást tartó Litner Samuel nevű csendőrt egy öt forintossal megvesztegetni akarta.

Schweitzer azonban ezzel is felsült, mert a csendőr a pénzt nem fogadta el, hanem az egész dolgot a bíróságnak bejelentette és a kir. törvényszék mely egy ízben már a végtárgyalást elnapolni volt kénytelen, tegnapi ülésze, hogy a három rendbeli büntetést és egy rendbeli vétséggel vádlott Schweitzer felett ítélete: monjon.

A bíróság következőleg alakult meg: Elnök: Dr. Vas As Antal; — előadó bíró: Hoffmann József; — szavazó bíró: Tattay Ferenc; — jegyző: Nagy Kálmán. Közvádló: Dr. Simonffy Béla; magánvádló és a sértett félként szereplő m. kir. államvasutak képviselője: Motusitzky Hugó, a jogügyi osztály titkára. Szakértők: Boczan Elemér debreczeni állomásfőnök és Burger József kir. mérnök. — A védői tisztelet Dr. Kardos Samuel teljesítette. A bizonyítási eljárás este 6 óráig tartott el.

A nagyszámu tanúk kihallgatása után, kik közül Grossmann József b-ujvárosi és Rákóczi János selypi állomásfőnök, továbbá

Laugmar János b-ujvárosi és Podracz János selypi raktárnok egybehangozón igazolták, hogy a B-ujvároson feadott és Selypre érkezett répaszállmányok minden egyes waggonja az üzletszabályzatban megengedett raksulyon felül jóval több áruval lett megteltes hogy ebből a vasutára nézve kettős hátrány származhatott volna: egyik t. i. az, a mit tiltott módon felrakott árutöbblet fuvardíja címén elveszt; a másik pedig az a veszély, a mely úgy a szállított árut, mint az azokat szállító kocsikat sőt a vonaton utazó egyéneket is a waggonok túlterheléséből kifolyólag (tengelytörés, hőnfutásból származható gyuladás, vonatkisiklás stb.) érthet volua, — a bíróság a szakértők hallgatta ki arra nézve, hogy a túlterhelésből a vaspályának közveszélyű megrongálása tényleg bekövetkezhetik-e vagy sem.

És miután a szakértők egyhangulag azt válaszolták, hogy a megengedett raksulyon csak egy kilogrammal való túlhágása is már veszélyt rejt magában, a kir. ügyész nemcsak hogy fentartotta a vádhatározatban foglalt B. T. K. 434.§-ába ütköző és a vaspályák közveszélyű megrongálására vonatkozó vádját Schweitzer ellen, hanem azt tekintettel arra, hogy vádlott az egyes waggonok önsúlyát jelző számokat is kijavította, még a B. T. K. 391. §-ába ütköző közkirathamisítási büntetéssel is megvádolta. De megvádolta ezenfelül még a waggonok túlterheléséből előállhatott fuvardíj címén még a család befejezett büntetéssel és a csendőrnek felajánlott 5 frt miatt a megvesztegetés vétségével, — s tekintettel arra, hogy vádlott az egyes cselekményeket nagy furfanggal és a közbiztonság nagyfokú veszélyeztetésével követ el, annak szigorú — többévi fegyházzal — leendő büntetését követelte.

Dr. Kardos Samuel teljes óráit igénybe vevő nagy hatású védő beszédében a kir. ügyésznek két első vádpontjára vonatkozólag egészen elientéses álláspontot foglalt el. Beható és részletes indokolás kíséretében kimutatta, hogy azon 16 év óta, mióta büntető törvénykönyvünk életbe van léptetve, daczára annak, hogy úgy a szakértők, mint a tanúk, ként kihallgatott három állomásfőnök egybehangozó vallomása szerint a pnapután fordulnak elő ilyen szabályellenes túlterhelések daczára annak, hogy a rendszertől erről az igazgatóságnak jelentést tesznek, — arra még soha sem volt eset, — hogy az ilyen waggon túlterhelés miatt valakit bünperbe fogtak, vagy plane elítéltek volna. a túlterhelésnek rendszert csak az volt a következménye, hogy az árutöbblet után a feladó vagy a címzett, a fuvardíjnak nem egyszerűsítését, hanem két- vagy többszeresét fizette birság képen. — A waggonoknak önsúlyszámokkal való oltatása közkiratot nem alkotván, a védelem szerint azok megváltoztatása semminemű okirathamisítás nem képezhet. Csalásról pedig a jelen esetben — a védelem szerint — csak Berger Vilmossal szemben lehetne szó, ő pedig a gyár által kellő időben kárpótoltatván, kárt nem szenvedett és ilyen irányban vádat nem is emelt. Védenecze tehát sem a vaspályák közveszélyű megrongálása, sem a közkirathamisítás, sem a befejezett család bünteteiben bünösnek nem mondható ki s a waggonok túlterhelése legrosszabb esetben egyszerű kihágást képez s a csendőrnek felajánlott öt forint, minthogy ezt a vádlott csak saját bőrének megmentése végett kísérlette meg, igen enyhe beszámítás alá esik; miért is kéri a törvényszéket, hogy a hosszú fegyház helyett

védenczét csak hónapokra terjedő fogházzal és pénzbüntetéssel sújtsa.

A kir. tvszék majdnem teljes órai tanácskozás után esti 7^{1/2} órakor hirdette ki azon i elétét, mely szerint:

Vádlotta v a s p á l y á k k ö z v e s z é l y ü m e g r o n g a l a s á n a k é s a k ö z k i r a t h a m i s i t á s n a k b ü n t e t t e i a l ó l t e l t e s e n f e l m e n t e t i k; e l l e n b e n j e s e n f e l m e n t e t i k; e l l e n b e n b ü n ö s n e k t a l á l t a t i k a c s a l á s b ü n t e t é n e k k i a é r t e l e p e n, a m e g v e s z t e g e t é s v é s z é g é b e n é s a z é l e t é s t e s t i é p s é g b i z t o n s á g a e l l e n i k i h á g á s b a n. m i é r t i s a b. t. k. 379 §. 381 §. 2. p o n t, 470, 65. 95 é s 91 §§-a i é s a k. b. t. k. 111. §-a a l a p j á n h é t h a v i f o g h á z r a é s 35 f o r i n t p é n z b ü n t e t é s r e i t é l t e t i k.

Vádlott és védője az ítéletnek csupán a csalást megállapító része ellen élt jogorvoslattal, a kir. ügyész pedig ugy a felmentés ellen, mint a büntetés súlyosbitása végett fellegbeztetést jelentett be. A kir. tvszék a bejelentett jogorvoslatokat tudomásul vette s ezek folytán az iratoknak a kir. táblához való felterjesztését elrendelte.

Ujdonságok.

* Hány választó van Debreczenben

A budapesti lapok somnás kimutatását közlik Magyarország 889,714 országgyűlési képviselő-választójának 1896-ról s Debreczenre vonatkozólag ez áll a kimutatásban. Debreczen. 1-ső vál. ker. 1109. II. vál. ker. 995. III. vál. ker. 1151 összesen 2997.

* Hajdomegyében következőleg csoportosul a képviselő választók száma: I. Nádudvari kerület: 2270; II. Nánási ker. 3054. III. szocsozói ker. 1813. IV. Bőszörmény város: 1996. összesen 9123. — Debreczen és Hajdomegye választó polgárainak együttes létszáma kitesz 12,120-at. Ha még a választó jogosultsággal bíró, de adóhátrány vagy egyéb okok miatt a lajstromokból kimaradt egyéneket is számíthatnók úgy a legmagyarabb város és vármegye választóinak száma okvetlen elérné a 15,000-et ik. Legtöbb választó van a homonnai [Zemplén m] kerületben 6210 és legkevesebb az abrudbánya-vevesspatakiban 181.

* Csokonai szobra és a Csokonai-kör

Lapunk máj számának 7 ik oldalán kiséles hangú cikkekben panaszolja fel a vasárnapi Csokonai ünnepélyhez kiküldött munkatársunk a Csokonai kör távollétét ez ünnepélyről. A lap azon részének lezárta után, mikor azon már változtatni nem lehetett, azt az örvendetes értesülést vettük, hogy az ünnepélyen a Csokonai-kör képviselőiben az ünnepélyen Komlóssy Arihur s K. Tóth Kálmán megjelentek s adóztak a nagy férfi emlékének. — Közeleinknek tartottuk ezt rögtön a térválás megismerése után még lapunk mai számában helyreigazítani s a különben sem rozszakaratu, — de a n u á l f á j d a l m a s a b b l é l e k b ű l f a k a d t p a n a s z o n l e g a l á b b e n y i b e n e n y h i t e n i O t t v o l t a k m é g a z ü n n e p é l y e n — m i n t é r t e s ű l l ű n k — H a j d u G y u l a v á r o s i t a n á c s n o k, B. N a g y J á n o s, K e s z e y J ó z s e f, M e r i c s A n d r á s é s m á s o k i s.

* Hajdu-böszö. lény. dolgok.

A hajdomegyei függetlenségi 48-as párt kebelében élénk visszatetszést szült az a városzerte lábrakapott hír, hogy az ujonnan választott városi tisztikar tagjai kevés kivétellel ígéretet tettek, mikép a küszöbön álló képviselőválasztásnál a függetl. 48-as párt cilenében a kormánypárt támogatására teljes erővel fognak működni. A visszatetszés annál jogosultabb mert, eltekintve arról, hogy a tisztikarnak feladata egészen más mint a korteskedés, a karnak tagjai, megválasztásuk előtt, élükön Somossy Béla polgármesterrel, kit mint akkor függetlenségi képviselőt választottak meg polgármesterré: — a függetlenségi és 48-as párt-hoz tartoztak. Ilyen tapasztalat után senki sem csodálkozhatik majd azon, ha a politikai korteskedés terére lépett s ott ellé-

vedt tisztviselőkkel szemben, a következő tisztujtás alkalmával, a legalább háromnegyedeben függetlenségiékből álló városi képviselőtestület viselkedésünknek megfelelő mértékkel fognak mérni. Ez a tisztujtás pedig igen hamar be következhetik, mert nyár folyamán megejtett tisztujtás tárgyában hozott megyei határozat több oldalról felebbeszétni fog; a melyben az a képviselőtestület törvényes alakulása hiányában akkor tartatott meg, amikor a képviselőtagjai nyomán választott 1/4-ének, vagyis 48 tagnak megválasztása formai okokból jogerőnyesen már megsemmisítettett, az új választás pedig meg meg nem ejtett. Eltekintve tehát a f e l e b b e z é s e n f e l h o z o t t t ö b b i s z i n t é n f o n t o s o k o k b ű l, n e m s z e n v e d k é t s é g e t, h o g y a t ö r v é n y e s e n m e g n e m a l k o t o t t k é p v i s e t t e t t e l e s z k ö z ö l t t i s t u j t á t á s o k v e t l e n m e g f o g s e m m i s i t t e t n i.

* Papválasztás Tiszafüreden. A tiszafüredi népes és tekintélyes ev. ref. egyház a megüresedett lelkészi állásra mint értesülünk, Csánky Benjámin, jelenleg kunhegyesi s. lelkészt, a debreczeni ev. ref. főiskola volt kitűnő növendékét s lapunknak hosszabb időn keresztül volt munkafársát fogja megválasztani. A tiszafüredi reformátusság mindenestre sokat fog nyerni a kitűnő lelkészszel.

Táviratok.

Fejérváry jelölése.

Budapest, okt. 12. A »Debr.« er. táv. A honvédelmi miniszter ismét mandátumot vállalt. Ugyanis Temesvárt vasárnap a kormány párt jelölő gyűlésén Fejérváry br. minisztert kiáltották ki jelöltnek.

A fenyegetett Törökország.

Budapest, okt. 13. (A »Debr.« ered. táv.) Konstantinápolyban elterjedt hírek szerint Oroszország a jövő hét elején Konstantinápolyban a portánál előterjesztést fog tenni, melyben mint az európai nagyhatalmasságok képviselőjeként mutatja be magát és Európaneveben a következő feltételeket szabja a szultán elé: Törökország mulhatatlanul hajtsa végre a hatalmak követelte reformokat, mert különben a árát kereskedelmi zár alá vetk, kikötőit blokkirozzák. A sok mézárás esetén kombinált hadsereget s hajóraj fogja megvédeni az országot, Egyiptom pedig neutralizáltatni fog.

A kvóta felemelése.

Budapest, okt. 12. (A »Debr.« ered. táv.) Politikai körökben élénk vitára ad alkalmat a szabadelvű párt két korifeusának, az alelnöknek és a budget előadónak beszéde. Ugyanis Iglón Műnich Aurél és Kolozsvárt Hegedűs Sándor burkoltan bár, de azt sejtette, hogy a kvótát fel fogják emelni.

Színház és zene.

Századvégi leányok. Prevost Marcel színművét szerdán adják először színtársulatunk s így közönségünknek alkalmá lesz megismerni ezt a darabot, a melyről azon időben, midőn Budapesten színtre került, oly sokat írtak pro és contra. A darab kétségkívül egyik legérdekesebb alkotása az újabb színműirodalomnak, elismerik azt azok is, akik különben ellenségei azon irodalmi iránynak, a melyet Prevost Marcel egyik leghivatottabb művelője. Midőn Budapesten a nemzeti színházban színtre került a fiatalabb írói nemzedék egy igen tekintélyes része felkérte a belügyminisztert, hogy annak előadását tiltsa be. Azonban daczára a sok huzavonának és agitációnak, mégis színtre került s tavoról sem igazolta azok gyanuját, kik a morális okokból ellene agitáltak. Kedvező fogadtatásának legfőbb bizonyítéka azon körülmény, hogy még a 10-ik előadásnál is a pénztár valóságos ostromállapotban volt s még most is folyvást műsoron van. A darab abból a fajtából való, amely egyformán mű-

vészi és igaz, sikerének titka ép ebben rejlik. A főbb szerepek Komjáthy, Halmi Margit, Molnár Rózsi, Szabó Irma, Kiss Irén, Konyóthy, Benedek, Folinus, Vidor és Szilágyinak vannak kiosztva, akiknek eddig tanusított buzgalma és tehetsége remélünk engedi, hogy Marcel Prevost eredeti érdekes darabját nálunk is győzelemre juttatják.

Gyermekelőadások. Komjáthy a gyermekről sem feledkezik meg, nekik is alkalmat nyújt, hogy legalább hetenkint egyszer részesüljenek azok multságában és élvezetében, melyet a színházba való járás nyújt, azért gondoskodott Komjáthy oly darabokról is a melyek a gyermekek értelmi és érzelmi világához legközelebb állanak, — a melyek ugy külsőségük, mint tartalomnál fogva arra valók, hogy a gyermekek érdeklődését lekössék, hogy lassanak, a látottakban gyönyörködjenek, a hallottak pedig lelkiépülésükre, műtattásukra szolgáljanak. Pénteken 6 órakor lesz az első gyermek előadás mely alkalommal Hüvelyk Matyi kerül színtre, gyermek muzsa, tündéri bohózat a gyermekek kedélyvilágának megfelelő énekes színmű.

Egy huszárkáplár Bécsben. Ez az elkopott ostobaság került tegnap színtre gyenge előadásban. Kritikát magáról az előadóról írni nem akarunk, mert kénytelenek volnánk a szereplőket egy-kettő kivételével lehordani, ezt pedig, tekintettel a Komjáthy társulat eddigi sikerült előadásaira, tenni nem akarjuk. Csupán egyet akarunk az igazgató figyelmébe ajánlani: ha valamely előadás a próban nem megy eléggé jól, úgy nem okvetlen szükséges azt forcirzni, inkább változtassák meg a repertoirt, semhogy így szerep nem tudással és teljesen készületlenül lépjenek a színpadra. Nem okhatjuk a botrányos késésekkért sem a rendezőt, sem mást, csupán az illetőket, kiknek tetszik az öltözőkben diskurálni, a helyett, hogy a kulisszák között várnák jelenésüket. — Sem a debreczeni közönség, sem mi nem szívesen látnánk Komjáthy jól szervezett színtársulatától több ilyen gyatra előadást.

Vasárnap délután volt az első ünnepi délutáni előadás színházunkban. Daczára annak, hogy itt Debreczenben még nem volt szokásos délutáni előadás, mégis elég szép közönség volt jelen. Különösen a II-od emeleten és a karzaton. Sőt láttunk kedves gyermek-kaczkokat is a páholyban. Színtre került: Mátyás diák és a ezinkorai nagy ize népszínmű correct előadásban, úgy hogy azt hittük, rendez esteli előadást élvezünk. A tetszésből kivették részüket, Benedek, B. Némethy Jolán, Vidor F. Csizváhy Etel, Szilágyi és Bartha. Azonban ily előadások megfogják teremteni az ünnepi délutáni előadások közönséget. Örömmel várjuk ezeknek ismétlését.

Diószeghy Sámuel emléke.

II.

Debreczen, okt. 13.

Diószeghy Sámuel elemi kiképeztetését atyja oldala mellett nyerte, n ki mint tanító, az akkori kezdetleges és slendrián olvasástanítási mód mellett, különösen specialista volt ezen a téren. Diószeghy Sámuel ABC-és könyve, a mely változta ott, módosított alakjában még nem régen is tanítottott elemi iskoláinkban, a hálás fiu kegyeletes megörökítése volt egy részben az apa ügyes methodikai módszerének. — Felsőbb tanulmányait a debreczeni főiskolában végezte s ezután rengeteg ismereteinek nagy részét a különösen abban az időben hírneves s a magyar ifjak által sürűen látogatott göttlingai egyetemen gyűjtögette. Ez az egyetem, mint most is, úgy még különösebben a régibb időben, a szélsőségekbe hajló lutheránus theologiaiirány-

nak volt képviselője, de a mi e mellett szintén feltűnő, kitűnt akkoriban természettudományi erős fakultása által. Így történt, hogy a papnak és tanárnak készülő theológus, de természeténél fogva szemlélődésre hajló, természet szépségében és változatos titkaiban győrködő ifju, az egyetemnek ezen irányu gazdag forrásait igyekezett felhasználni a theológia helyen bizony matematikát természetant és orvostant hallgatott, és buvárolt nagy, szorgalommal.

Külföldi tanulmányainak bevégezése után Kecskemétre hivatott — meg tanárnak de — mint Szűcs Istvan mondja, némi csalódások miatt szerintem kicsi volt a nagy szellemnek az akkor még korlátolt viszonyu iskola s a n á n á s i papságot fogadta el; ahonnan 11 évi szolgálat után Hajduböszörménybe, majd innen 10 évi szolgálat után Debreczenbe hivatott meg, s itt is 10 évet szolgált s a folytonos buvárlás idő előtt felemésztvén életerőit élte javában, 1813. augusztus 2-án hunyt el, mielőtt élet után és éveiben esperesi és egyházkerületi hivatalt is viselt.

Mint említettem, az örökös munka az avval járó izgatottság és bizonyos tekintetben a lelkét méltán bántó csalódás ölte meg idő előtt.

A Magyar Füvészkönyv című, Debreczenben 1807-ben, Csáthy Györgynél megjelent, s korszak atkötő művéhez évtizedeken át gyűjtögette, sógorával, Fazekas Mihályval együtt az anyagot. A két nagy természettudós s különösen a növény világ kedvelője, a Linne féle akkoriban alapvető rendszer szerint akarta a magyar olvasó közönség előtt feltüntetni, hogy azokban az egyszerű virágokban, növényekben, a melyet sokszor oly könnyelműen és minden érzés nélkül eldobunk s amely nekünk kenyerünk mellett ennyi gyönyört is ad, milyen bámulatos örök törvényszerűség és változatos világ nyilatkozik. Ez volt a Füvészkönyv nagy ethikai célja, az ismeretek terjesztése mellett. Ebben a magas célban találkozott és ölelkezett össze Diószeghy Sámuelben a pap a tudóssal, a nevelő a tanítóval.

Mem lehet célja a szűk keretű alkalmi ismertetésnek tüzetesebben méltányolni a Füvészkönyv tudományfejlődési jelentőségét és erőszben való irodalomtörténeti jelentőségét. Itt csak azt a fájdalmas tényt emlíjük meg, hogy sok ideig alig talált csak olvasóra is, meg az ugynevezett korabeli szakemberek körében. Bár a könyv megelőzte korát tudományos ismeretek és rendszerezés tanulmány dolgában, majd nem kicsinyelték azt olyan körökben, a hol nem kell a tudomány, ha azt tanulni, megérteni is kell, különösen pedig ha mulatsággal vagy épen kézzelfoghatóvá hozzonál nem jár az s így történt meg, hogy maga Diószeghy fájdalmasan panaszkodik, sőt keszarkazmusai beszél: »Orvosi füvészkönyvében, amely 1813-ban, tehát már halála évében jelent meg, Debreczenben, ugyancsak Csáthy Györgynél, ezt mondván: »Munkám világra lett jöve tele után hordóféle szten dőn félre tetetett és elfelejtett. Kevés idő múlva, kitetszet, hogy a nemzetnek legszebb része és reménysége előtt a tanuló nemzedékek és az ifjak előtt a könyv szemle nem tűnt és eszméletlen maradt, mint olyan, n melyet érteni nem lehet.«

Az olvasó közönség gyakorlati irányának akarván szolgálni adta, ki aztán Diószeghy már mint Generális notárius és esperes, mint említett orvosi füvészkönyvét, részletesen megjelölve abban minden növénynek gyógyhatását.

Ez a műve aztán már megtalálta olvasó közönségét; egészen kapóssá is lett az egyszerűbb körökben is; de az bár szinte szerencse, hogy Diószeghy halála miatt már nem érte meg azt, hogy akadtak rosszakarói a derék munkának, akik azzal ócsárolták, hogy csak kárára van az egyszerű családoknak, mert a kuruzsolást idézi elő. Mert az tény, hogy az orvosi füvészkönyv közkeletűségü honi könyve volt az egyszerű családoknak is sőt gyakorlati irálva annyira terjesztett, hogy könyvtárakban pl. van egy irott imádságos könyv, a melynek utolsó, bősámu lapjain Diószeghy műve után vannak feljegyezve a házi gyógyszerek s a legkülönlegesebb bajokban segítő növények.

De a tudomány ezen a terén való szolgálatai miatt, úgy látszik, más apróbb kelemetlenségei is voltak Diószeghynek.

Sokaknak feltűnt, hogy a kávinista pap növény- és orvostannal foglalkozik. Azért adja ki pap, egyházi szónoki papságának is bebizonyítása végett egyszerre két kötetben 1808-ban »Erkölcsei tanítások predikációkban« cz. munkáját, melynek előszavában ezeket mondja: »Ti, a kikhez hivatalomnál fogva más te, kinteben vagyok kötelek, inkább várnatok é-örömestebb fogadnatok én tölem valamely vallásbeli dolgot egyenesen illető munkát, mint olyat, amely hivatalomtól távol járnai látszik. Engedjétek meg, ha dd tegyek egy jegyzést erre a gondolatra... Erősen meg vagyok győződve, hogy általában a természettel való ismerkedés a vallással nemcsak szépen megegyez, hanem annak szent céljának elérésére is nagy segítség.«

Diószeghy e szavakban maga jellemz predikációinak, egész szónoki szellemének irányát. Annak az iskolának volt e tekintetben híve, a melyet Basilius, Bonet, Sturm, Sander Jakab és Mutschelle alapítottak s a melynek kiválóbb magyar képviselői Diószeghy kivül Pap István, Nagy József és Tompa Mihály.

Kézzel fogható, látható dolgokból kiindulva, »ad oculos« beszél Diószeghy predikációiban minden alkalommal és pedig a legtöbbször megrázó, ostorozó modorban. Úgy hallottam szájhagyományok útján fenmaradt adatokból, hogy egyike volt a legnagyobb rögtönző és szabadon beszélő magyar egyházi szónokoknak. Predikációinak legtöbbször csak vázlatai voltak, ezért nem is igen volt mit elégetnie, mint ezt kéziratairól egyik életirója állítja. Ott az előszóval való előadás alkalmával ragadta meg sokszor a gondolatokat, a mondani valót és előforduló eseteket s ez a körülmény teszi aztán sokszor keménynyé, leszujtató, megszegyenítővé beszédét; a mikor pl. az iskolai nevelésről irott predikációjában így esik neki a szülőknek: »Nem a szegénység, a pénz az ok, hanem maga az ember tudatlan és éretlen levén, nem tudja becsülni az értelmet, vagy fel, hogy az ő gyermeke okosabb talál lenni ő aálánál. Megtetszik ez abból, hogy a pástornak érdemesebb fizet az ő barmáért, mint a tanítónak az ő gyermekéért és hogy azt ennél feljebb becsüli, nyilván ki nem mutatja.«

Hogy Diószeghy mennyire a nagy rögtönzők közé tartozik, mutatja az, hogy a most

idézett sorok után elmondottakat is egy »stb« szóval jelöli meg; másutt pedig csillag alatt jegyzi meg, hogy a »melyek itt kimaradnak, azok egyenesen és különösen csak a debreczeni népet illetik.«

Hogy aztán mily erős jellemzések lehetnek az ilyenek, természetesen csak az akkori szónoki modor egybevetése után sejtethjük, a mely modor szerint pl. Lácza Szabó József Diószeghynek szintén parallelje, így szidia össze a sárospataki szülökkel, a kik gyermekeiket nem örömest tanították: »Olyanok vagytok, mint a vese, a mely tudvalevőleg a dáj között vagyon, de maga élvezhetetlen sovány-ság. Itt van szájatokban a főiskola, de a Kolló tóra járnak gyermekeitek katorczára.«

Diószeghyt a természet szeretete tette részben költővé is. Részben hálálanság, hogy a mi keveset ez irányban produkált és reánk hagyott, mi debreczeniek nem becsüljük meg eléggé. Ő írta ugyanis közhasználatban lévő templomi énekes könyvünkben az »Ur Isten, kész az én szívem« és »E szent házban megjelenünk« kezdetű ugynevezett inokáczióális énekeket.

Ez utóbbi a 132. zsoltár kevésbé ismeretes dallamára van írva. De maga az Diószeghy magas zenei ízlésére vall, hogy e klasszikus es durban keresztül vitt dallamot választá szövegéhez.

Kezdek meg egy csekélységgel feleleveníteni énekvezéreink Diószeghy emlékezetét Enekeljük isteni tiszteleunkben az ő énekeit is, Mitrovics Gyula.

Anikó.

Könyvműség szárnyát
Vállaimra vettem
És a csapodárság
Pillangója lettem.
Petőfi.

Üldözöbe vették vad, szilaj leányok,
Vad, szilajleányok: keble szenvedélyi
Menekülni gyorsan! nem halába, élni!
S az arany pillangó szép viraghoz szállott,
Istenem, Istenem
Milyen a szerelem

Szép virága bájos, ifju kikeletnek!
Ölelő karoddal éjtegezzél engem,
Ölelő karoddal, éjszótét szemekkel...
Vad, szilaj leányok üldözöbe vettek,
Istenem, Istenem
Milyen a szerelem

Egyedüli üdvöm rád ha csókot hintek,
Magadat pihend ki; felejtés szenvedésed;
Főit nem találhatnak itt, vérig üldözhetnek...
Befogad szívébe, elfátyoloz hived.
Istenem, Istenem
Milyen a szerelem!

Hol vagyon, hol vagyon az arany pillangó?
Szép virág, te, mondsz: tán őledbe szállott?
Nem szállott; nem láttam; tán a szellő látta,
Tán a szellő látta, kérdezzétek attól!
Istenem, Istenem
Milyen a szerelem!

Kérdezhetsz akárki, soha nem is mondom;
Örök szerelemmel keblebe zárlak.
Nem hiúság keblem; él a boldogságnak!
Álmodozz édesem, aranyos pillangóm...
Istenem, Istenem
Milyen a szerelem!

Mond nekünk, te tudod, vig, mosolygó szellő,
Hol vagyon, hol vagyon az arany pillangó?
Nem tudom, nem lát'am tán a harmat látta;
Tán a harmat látta, kérdezzétek attól.

Istenem, Istenem
Milyen a szerelem!

Aludjal életem, földi s égi üdvöm.
Álmaidat őrzi életem hivednek;
Elrejtelek állok, bősé üldözöttől:
Karjaimmal védlek, szívemmel szereltek.
Istenem, Istenem
Milyen a szerelem!

Mond nekünk, te tudod, életadó harmat:
Hol vagyon, hol vagyon az arany pillangó?
Szép virága bályos tavaszi hajnalnak
Rejtve takargatja, ott van a csapongó.
Istenem, Istenem
Milyen a szerelem!

Vissza a virághoz! vad szilaj leányok,
Vad szilajleányok keble szenvedélyi...
Nincsen ottan nincsen... Tüve tűnt elszállott
Másik virág nyújtott menedéket neki...
Istenem, Istenem
Milyen a szerelem!

Az első virágot maga odahagyta;
Elhervadt Anikó érette, miatta.
A másik virágot?... jaj, hogyan is mondjam?
Oh, ne érje több vad, néma, sirhalomban!
Istenem, Istenem
Milyen a szerelem! *)

Kádár Imre.

Csokonai szobra leleplezésének 25-ik évfordulója.

Debreczen, okt. 13.

— Hát a Csokonai-kör hol maradt? ezt kérdezte tegnapielőtt d. u. egymástól a Csokonai szobra előtt összegyülekezett főiskolai tanulók ifjúság és Debreczen közönségéből az a kevés, mely nemes lelke szózatára hallgatva ha gondolatban is, de letette az ifjúsággal együtt városa szülőtte s az itt nyugvó hallhatatlan költő szobrára az elismerés babérszoruját.

Nem vádolom én sem a főiskolai nemes tanuló ifjúságot, sem pedig Debreczen nagyérdemű közönségét, hogy oly kevés számmal jelent meg, hanem vádolom a Csokonai-kört, melynek, mely hallatlan dolog, legkisebb t u m á s a sem volt a megtartandó jubileumi ünnepélyről, pedig lehetett volna.

Szeptember 10-én egy cikkem jelent meg e lap hasábjain, mely, ha más nem is, az figyelmeztethette volna a Csokonai-kört, mint legilletékesebbet, kötelességére, mely nem állott volna másban, hogy annak a költőnek, kinek hallhatatlan nevét hordja homlokán, a legelső között szenteljen ünepet akkor, midőn szobra leleplezésének 25-ik évfordulója van.

Cikkemet, melyet igaz, nem minden emortól men i r t a m e g, de jó indultu figyelmeztetésül irtam meg, — egyik nap lap felig-meddig kisatirizálta s ugyanaz a lap mintegy szemem közé tgyekezett vágni: jó, hogy felültettek bennünket, mert most már bizonyosan lesz emlékbeszéd, szavalt, mindenminden.

Meg voltam győződve, hogy cikkem figyelmeztetés teszi az illetékes kört az ünnepély megtartására.

Csalódtam s e csalódásban az volt a legszebb, hogy n legutolsó napon történt, midőn a kellőképen való intézkedés már lehetet-

*) Anikó a költői szép cigány leány. (Fische Petőfi élete 361 lap)
A másik virág: Szendrei Julia, kit vádoltak amier özvegyi fáttyolát levetette. Az arany pillangót Petőfi.

lenség volt; de megtettem azt, mit még meg lehetett tenni, a főiskolai nemes tanuló ifjúsághoz fordultam s hogy azt ne mondja az említett lap, hogy hiúság vezet, ezelőtt épen egy hónappal megirtam emlékbeszédemet és költeményemet kivettem a programból s ünnepélyt rögtönöztünk s mindegyikünk arcza a magasztoságtól lett piros: de a szégyentől is, mikor ajkáról-ajkra járta: hát a Csokonai-körnek semmi tudomása sem volt az egészről, meg hogy épen most rendezkedik.

Az ünnepély a legszebben folyt le: pont 4 órakor indult el a főiskola előtt összegyűlt ifjúság a szobor elé, hol már 100—150 lélekből álló lelkes csoport várt az ünnepélyre.

A főiskolai cantus hiányában az ifjúság maga gyűjtött dalra s miután szívvel-lélekkel elénekelt a H y m n u s t, K á l m á n Gyula 3 jh. lépett a szobor talapzatára, melyen ez alkalommal a már régebben vérosunkban járt fiúmeiek Csokonai szobrának koszoruja díszelget.

E költői képekben gazdag, s valóságos szónoklattal elmondott beszéd után az ifjúság a T i h a n y i e c h ő t énekelt, utána C s a j á g h y Károly 4 jh. szavalt a Csokonai szobra előtt czimmel S z á s z Károly azt a pályanyertes ódáját melyet tegnap volt 25 éve a leleplezési ünnepélyen szavaltak. Csajághy modulációkra alkalmas, csengő hanggal szavalt s mindnyájunk szeméből könnyeket csalt elő, Az ünnepélyt a szózat zárta be.

Elmult, — vége van, ifjúság kitettél magadért s kérlek, ne feledd, ha valaki még hetek után is azt találja kérdezni; hát a Csokonai-kör hol maradt?

Kovácsy Kálmán.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 19. Bérlet 12 sz.

Szerdán, október hó 14-én

itt először:

A századvégi leányok.

Franczia színmű 3 felvonásban. Irtá: Marcel Prévost. Fordította Iványf Jenő.

Csütörtökön, október 12-én itt másodszer:

UGYANAZ.

Színmű 3 felvonásban. Irtá: Marcel Prévost.

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piac.

okt. 12

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (párónként —400 kg-ron felüli sulyban) — krig. 2. Öreg közép (párónként 300—400 kilogramm sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (párónként 200 kg-ron felüli sulyban) 52-53 krig. 4. Fialat közép (párónként 251—320 kg.— sulyban) 54—55 krig. 5. Fialat könnyű (párónként 250 kgr. terjedő sulyban) — krig. Magyar szedett nehéz párónként 230 kg. felüli sulyban 52—53 kr. Közép pákint 220—180 kg. terjedő sulyban 44—45 krig. Könnyű pákint 220 kg. terjedő sulyban 43—44 trig. III. Szerbia Nehéz pákint 260 kg felüli sulyban 53¹/₂, 54 krig. Közép pákint 220—260 kg terjedő sulyban 45—46 krig. Könnyű pákint 220 kg terjedő sulyban 53¹/₂—54 krig.

Sertés létszám 1896 okt. 9-ik napján volt készsetben 5496 drb. 1896. okt. hó 11-ik napján felhajtott 1372 drb. 1896 okt. 11-ik napján elszállított 652 db. 1896. évi október hó 12-ik napjára maradt készletben 6216 db. A hizott sertés üzletirányzata — változatlan.

Budapesti gabonatosó.

okt. 12.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	75	—	76	—
»	77	7.15	78	7.25—7.35
»	79	7.35	80	7.40—7.45
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
»	77	7.30	78	7.35—7.40
»	79	7.45	80	7.50—7.55
Pestvidéki ó	75	—	76	—
»	77	7.25	78	7.30—7.35
»	79	7.40	80	7.45—7.50
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
»	77	7.25	78	7.30—7.35
»	79	7.40—7.45	80	7.45—7.50
Bácskai ó	75	—	76	—
»	77	7.30—7.40	78	7.35—7.45
»	79	7.45—7.55	80	7.55—7.60
Észak magy	75	—	76	—
»	77	—	78	—
»	79	—	80	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram.
Rozs elsőrendű új	70—72	6.30 6.55
» másodrendű »	—	6.20 6.25
Árpa takarmánynak »	60—62	4.10 4.40
» égetni való —	62—64	5.20 6.00
» serfözdei —	64—66	5.50 5.85
Zab — új	39—41	5.45 6.—
Tengeri bánsági — új	—	3.80 5.95
» más nemű »	—	3.70 3.75
Repcze bánsági	—	10.50 10.—

VASUTI MENETREND.

1896. október hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul:

Budapest-felé	gyorsvonat	reggel 8 ó. 15 p.
Budapest—Nagyvárad-felé	délután 12 ó. 36 p.	délután 3 ó. 48 p.
	este 10 ó. 31 p.	
P.-Ladány—Nagyvárad felé)	délután 3 ó. 48 p.	
	minden kedden déli 12 ó. p.	
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este 8 ó. 15 p.	
Szatmár—M.-Sziget felé	délután 4 ó. 07 p.	
Szatmár—M.-Sziget felé	este 8 ó. — p.	
	éjjel 3 ó. 05 p.	
Csak Szatmárig	reggel 8 ó. 25 p.	
Miskolcz—Kassa felé)	reggel 5 ó. 30 p.	
Miskolcz—Kassa felé ²⁾	este 8 ó. 10 p.	
Szerencs—S.-A.-U—Kassa felé d. u.	4 ó. 02 p.	
H.-BöszörményB.-Szt-M felé máv-ról reggel	5 ó. 28 p.	
» vásártérről	5 ó. 51 p.	
» máv-ról	délután 3 ó. 57 p.	
» vásártérről	4 ó. 10 p.	
F.-Abony felé máv-ról reggel	4 ó. 42 p.	
» vásártérről	5 ó. — p.	
Ohat—Köcs—Polgár felé máv-ról d. u.	4 ó. 12 p.	
» vásártérről d. u.	4 ó. 24 p.	
Derecske—Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. é s d. u.	4 ó. 17 p.	

Debreczenbe érkezik.

Budapest-Nagyvárad felől	délután 3 ó. 47 p.	
	gyorsvonat este 7 ó. 09 p.	
	reggel 2 ó. 40 p.	
N.-Várad-Pi-Ladány »	reggel 5 ó. 12 p.	
M.-Sziget—Szatmár felől	reggel 7 ó. 50 p.	
»	délután 15 ó. 16 p.	
»	este 10 ó. 16 p.	
Csak P.-Ladányról	reggel 7 ó. 40 p.	
Csak Szatmárról	este 6 ó. 58 p.	
Kassa-Miskolcz felől)	reggel 8 ó. 37 p.	
Kassa-S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	déli 12 ó. 21 p.	
Kassa-Miskolcz felől ³⁾	este 7 ó. 50 p.	
B-Sz-M—H.-Böször felél vásártérré reggel	8 ó. 09 p.	
» máv-ra	8 ó. 17 p.	
» vásártérré	este 6 ó. 40 p.	
» máv-ra	este 6 ó. 49 p.	
F.-Abony felől vásártérré délután	5 ó. 23 p.	
» máv-höz	5 ó. 32 p.	
Ohat—Köcs—Polgár	vásártérré reggel 7 ó. 50 p.	
» m. á. v. hoz	8 ó. — p.	
Derecske—Nagy-Léta felől r. 7 ó. 25 p. d. u.	3 ó. 18 p.	

Budapestről—Debreczenbe indul:

a d. u. 3 ó. 47 p.-kor érk. személy v. reggel	9 ó. 40 p.
az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u.	2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 p. » Személy-vonat este	7 ó. 05 p.
az » 2 ó. 40 » » sz. v. (Püspökladányig	
gy. v. átszállással) este	9 ó. 15 p.

Budapestre érkezik:

reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v. délután	1 ó. 50 p.
déli 12 ó. 36 » » sz. v. este	8 ó. 10 d.
este 10 ó. 31 » » reggel	5 ó. 45 p.

1) P.-Ladánytól gyorsvonat.

2) Közvetlen kocsik Miskolczon át Budapestre.

3) Közvetlen kocsik Bptről Miskolczon át

!! Női kézi munkák!!

előrajzolva, kezdve és készen minden hozzávalókkal a **legolcsóbban** kaphatók **BOROS TESTVÉREK**

női divatárházában Debreczen, Kossuth-utca 3. sz.

Eladó

Mandel Samu és társa Hajdumegye **Kaba** szőlőszetében **50000 fás gyökerezes szőlő ojtvány**

alany Riparia Portolis

a következő fajokban: olasz Rizlig, nemes Kadarka, ökörszem, vegyes bor és esemege fajok ezre **120** frt.

Piros bakar, mézes fehér ezre **125** frt.

Muskat Lunel, Chasselas rouge és Chasselas blanc ezre **130** frt.

Dr. Róthschnek V. Emil

gyógyszertára az »Arany egyszarvuhoz«
DEBRECZENBEN, Kossuth-utca 19.
(Alapított 1772.)

Ajánlja következő, közkeletvelságnak örvendő általánosan elterjedt és kitünő minőségű gyógyszer- és pipere különlegességeit:

Dr. Róthschnek-féle

SÓSÓRSZESZ

sebek, zúzódások vagy gyulladásoknál egyenlő mennyiségű vízzel hígítva borogatásnál használható. **Cuzoa**, vagy **kőszvényes** bántalmaknál tisztán, bedörzsölésül használva, felülmulhatatlan szer. Egy kávéskanálnyi egy pohár vízbe öntött kitünő minőségű és ízű **szőlővizet** ad. 20-25 csep szukorra csepegtetve a legerősebb gyomorgörösöt is megszünteti.

Egy üveg ára 50 kr.

Dr. Róthschnek-féle

TANNIN-OLAJ

az egyedüli valóban biztosan ható szer, amely a hajbort jobban, mint bármely más erősíti, ez által megátalja a haj kihullását! Rövid használat után meglepő az eredmény.

Egy üveg ára 80 kr.

Dr. Róthschnek-féle

Kárpáti mellthea

kitünőnek bizonyult szer **köhögés, rekedtség, elnyálkásodás, influenza, tüdőhurut** s általában a légzőszervek mindennemű betegségei ellen.

Egy doboz ára 20 kr.

Dr. Unna-féle

Salicyl-Colloidum

a legbiztosabb szer **tyuszkomok, szemölcsök, bőrkeményedések és rovarcsípések** ellen.

Egy üveg ára 50 kr.

Dr. Róthschnek-féle folyékony glicerín crème egy üveg ára 85 kr.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítettek.

Dr. Róthschnek-féle

PEPTONOS VASMANGANOLDAT

0.6% Fe- és 0.1% Mn. tartalommal. Kellemes ízű készítmény mindennemű kellemetlen mellékhatások nélkül. Kitünő eredménnyel használva **vérzegénység, idegbajok, sáplor és hysteria** ellen.

Orvosi tekintélyek által ajánlva.

Egy üveg ára 1 frt.

Dr. Róthschnek-féle

SALICYLSAVAS-SZÁJVIZ

a világon a legjobb fogtisztító és konzerváló szer, mely a foghúst erősíti, a fogakat vakító fehéreké teszi, és a száj üregét felüdíti.

Egy üveg ára 35 kr.

Dr. Schichelsky-féle

ARCZKENŐCS

hamar és biztosan eltávolítja az arcbőr minden tisztatlanságát, mint szeplőt, májfoltot stb., a bőrt fehériti és finomítja és előnye, hogy **hosszas használat után sem káros**, miután teljesen ártalmatlan anyagokból van összeállítva.

Egy tégely ára 35 kr.

Dr. Róthschnek-féle

Keletindiai fogcseppek

mindennemű fogfájást a legrövidebb idő alatt megszüntetnek.

Egy üveg ára 25 kr.

HOFFMANN és TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben.

mindenféle

üggyévi, bírósági és végrehajtói

nyomtatványok

a következő olcsó árszámitás mellett kaphatók:

100 iv	Árverési jegyzőkönyv	70	kr
100	200 pld Árverési hirdetmény	70	"
100	200 v. Rendelvény	70	"
100	Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70	"
100	Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	70	"
100	200 pld Nem szorgalmazás	70	"
100	200 v. Kézbiztatósi iv	70	"
100	200 v. Igény felhívás	70	"
100	Végrehajtási jegyzőkönyv	70	"
100	200 pld Érte sitvény haszonbérletről	70	"
100	200 v. Értesítvény	70	"

stb., stb., stb.

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készitünk el.

Levélborítékok

a következő olcsó árban kaphatók:

	1000 pld frt kr.
44 H2. Jó, zöldes levélboríték czégyomással	2.-
44 V2. Jó, szürke " " "	2.20
44 BB. Jó, kékesszürke " " "	2.20
144 GFL. Erős, recézett világos zöld levélboríték czégyomással	25 n
144 LGL. Erős, narancssárga levélboríték czégyomással	2.40
44 AM. Erős, szürke levélboríték czégyom.	2.40
144 AB. Erős, világos szürke levélboríték czégyomással	2.45
144 JED. Erős, kékesszürke levélboríték czégyomással	2.50
144 OGS. Erős, sárga levélboríték czégyomással	2.50
44 RG. Igen jó világos kék, eres levélboríték czégyomással	2.55
44 GK. Igen jó erős kék eres levélboríték czégyomással	2.50
44 AF. Finom vil. sárga levélboríték czégyom.	2.60
Jute S. Erős jutte boríték czégyomással	2.65
244 A Cellulose igen erős Cellulos sárga levélboríték czégyomással	2.70

Egyéb nyomtatványokat is hasonló olcsó árban készitünk el.

Irodai papirok

rendkívüli olcsó árban kaphatók:

Kilog.	Nagyság	100 iv kr. ft
10	Finom simított fogalmazó papir, közepérős	34+42 24 124
12	Finom simított fogalmazó papir, erős	34+42 29 155
10	Finom kék simított fogalmazó papir, közepérős	34+42 31 10
12	Finom kék simított fogalmazó papir, erős	34+42 40 2-
10	Finom simított fehér irodai papir, közepérős	34+42 40 2-
12	Finom simított fehér irodai papir, erős	34+42 48 240
14	Finom simított fehér irodai papir, igen erős	34+42 56 280
16	Finom simított fehér irodai papir, vastag	34+42 68 340
15	Legjobb minőségű fehér minister-papir	34+42 90 450

Ezenkívül mindenmás alaku és minőségű papirok hasonló olcsó árak mellett kaphatók.